

ПРОГРАМ САВЕЗА САМОСТАЛНИХ СИНДИКАТА СРБИЈЕ

УВОД

- 1. ЗАШТИТА МАТЕРИЈАЛНОГ И СОЦИЈАЛНОГ ПОЛОЖАЈА**
- 2. ИЗАЗОВИ IV ИНДУСТРИЈСКЕ РЕВОЛУЦИЈЕ**
- 3. ДЕЛОВАЊЕ ПРЕМА НОСИОЦИМА ЗАКОНОДАВНЕ ВЛАСТИ И КРЕАТОРИМА ЕКОНОМСКЕ И СОЦИЈАЛНЕ ПОЛИТИКЕ**
- 4. СОЦИЈАЛНИ ДИЈАЛОГ**
- 5. РАЗВОЈ КОЛЕКТИВНОГ ПРЕГОВАРАЊА И УГОВАРАЊА**
- 6. РАДНО-ПРАВНА ЗАШТИТА И ЗАКОНОДАВНА ПОЛИТИКА**
- 7. БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ**
- 8. КЛИМАТСКЕ ПРОМЕНЕ**
- 9. ЗАЛАЖЕМО СЕ ЗА ДИЈАЛОГ – НЕ ОДУСТАЈЕМО ОД ПРОТЕСТА И ШТРАЈКОВА**
- 10. СТВАРАМО ЕФИКАСНУ И МОДЕРНУ ОРГАНИЗАЦИЈУ**
- 11. СИНДИКАЛНО ОБРАЗОВАЊЕ, КАДРОВСКО ЈАЧАЊЕ, ИНФОРМИСАЊЕ, КОМУНИКАЦИЈЕ И МАРКЕТИНГ**
- 12. МЕЋУСИНДИКАЛНА САРАДЊА, САРАДЊА СА ДРУГИМ СИНДИКАЛНИМ ЦЕНТРАЛАМА**
- 13. МЕЋУНАРОДНА СИНДИКАЛНА САРАДЊА**
- 14. ОДНОС ПРЕМА ПОЛИТИЧКИМ СТРАНКАМА И НЕВЛАДИНИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА**

Полазећи од:

- актуелне социјалне и економске ситуације у Србији и материјалног положаја запослених;
- забрињавајућег раста сиромаштва и неједнакости;
- интензивирања дигитализације и аутоматизације, процеса који подразумевају гашење традиционалних радних места;
- депопулизације и одлива радне снаге, посебно младих и квалификованих кадрова;
- атипичних форми рада које су све више заступљене, чиме се девастира уговор о раду, а рад улази у сферу несигурности;
- умањивања права из рада и по основу рада, непоштовања и кршења права радника;
- све чешће праксе доношења закона по хитном поступку, без учешћа социјалних партнера, без јавне расправе и непоштовање договореног;
- напада на синдикалне активисте, чланове синдиката и синдикате.

Али и чињенице да је

Синдикат демократска и интересна организација, што подразумева спремност на сарадњу по свим актуелним питањима, спремност за дијалог, компромисе и разумевање захтева других социјалних партнера. Истовремено, подразумева очекивање да се поштују наши захтеви, права и интереси. Синдикат се не може мирити са непоштовањем договореног и потписаног, са укидањем или умањењем права и неоправданим умањењем зарада, или са нередовном исплатом, са непоштовањем мера заштите на раду чије су последице повреде, неретко са смртним исходом.

Предвиђајући да ће се негативни трендови наставити,

Програмом рада Савеза самосталних синдиката Србије утврђују се основни правци деловања и активности у наредном петогодишњем периоду, уз сталну обавезу да се редовно прати и анализира ситуација у Србији и да се разматра на седницама органа СССС-а, а програмски задаци и обавезе да се благовремено допуњују и прилагођавају потребама, како би се пронашла најбоља решења.

Трајни задаци Савеза јесу:

- реализација конгресних докумената, ставова и закључака, као и ставова и закључака који ће бити усвојени на седницама органа Савеза самосталних синдиката Србије;
- заштита синдикалне имовине, као и њено увећање;
- сталне активности на анимирању потенцијалних чланова и учлањавању радника синдикално неорганизованих;
- афирмација активности младих, Секције жена, инвалида рада и пензионера, као и положаја наших чланова који сада нису запослени.

1. ЗАШТИТА МАТЕРИЈАЛНОГ И СОЦИЈАЛНОГ ПОЛОЖАЈА

Реформе економског и социјалног система креиране по неолибералном моделу, уз комерцијализацију социјалних услуга и смањивање јавне потрошње све више продубљују неједнакости.

Глобализација и јачање мултинационалних компанија умањује суверенитет државе, наметањем наднационалних стандарда и закона, а раднике оставља без заштите од сурове експлоатације.

Стога ће Савез самосталних синдиката Србије наставити да се залаже:

- за државу у којој ће устав и домаће законодавство бити основ права, а њихово поштовање обавеза свих послодаваца, без обзира на то којој националности припадају, за промовисање социјалне државе, односно за развој одговорног, праведног и солидарног друштва, темељеног на универзалним вредностима солидарности и једнакости;
- за јачање социјалне кохезије и солидарности, смањивање имовинске и доходне неједнакости;
- за борбу против сиромаштва и повећање утицаја радника и грађана на обликовање јавних политика, што отвара перспективу за бољу будућност садашњих и будућих генерација;
- за друштвени консензус, креирање заједничке визије, где се чује глас радника а не само појединих интересних група;
- за повећање броја сигурних и квалитетних радних места која обезбеђују достојанствен рад и живот;
- за деполитизацију управљања;
- за имплементацију макроекономске, фискалне, монетарне и развојне политике која ће бити оријентисана на инвестиције и на отварање квалитетних радних места;
- за стварање услова за запошљавање младих и квалификованих кадрова и за отварање перспективе за њихово напредовање у каријери;
- за праведан порески систем, уз јачање начела прогресивног опорезивања дохотка и имовине којим ће се више опорезовати имовина и екстрапрофит, а мање рад и потрошња;
- За унапређење система образовања, за квалификације и доквалификације, за побољшање образовања на свим нивоима, прилагођавање стандарда занимања мора бити приоритет у успостављању баланса потреба и понуде на тржишту рада.

Истовремено, оштро ће се супротстављати:

- умањивању зарада, као основи за штедњу и попуњавање буџетског дефицита и нередовним исплатама зарада;
- неоправданим и дуготрајним исплатама минималних зарада;
- неоправданој флексибилизацији радних места која значи несигурност, страх, неизвесну будућност;
- свим облицима рада на црно;
- приватизацији природних и стратешких ресурса, кључних јавних услуга;
- смањењу доприноса на зараде које воде ка неодрживости фондова, умањењу пензија и квалитета здравствених услуга.

Захтеваћемо:

- квалитетна радна места уз сигурност коју гарантује уговор о раду на неодређено време;
- достојанствене зараде и пензије и њихову редовну исплату;
- повећање минималне зараде до нивоа минималне потрошачке корпе у наредне две године, а затим и њен раст до нивоа од 65 процената просечне зараде;
- поштовање права запослених, укључујући право на одмор, слободно време, и безбедан рад у здравом радном амбијенту;
- заштиту синдикалних представника изменом законских решења;
- редовну уплату доприноса за обавезно социјално осигурање;
- решење проблема незапослености у реиндустријализацији, подстицању развоја регионалне и локалне политике запошљавања, унапређењу квалитета радне снаге и подстицању запошљавања и социјалног укључивања теже запошљивих лица.

2. ИЗАЗОВИ 4. ИНДУСТРИЈСКЕ РЕВОЛУЦИЈЕ

Савез самосталних синдиката Србије се не противи, нити ће се противити технолошком развоју који мења начин производње, сектор услуга, организацију рада и који захтева нове вештине и знања.

Али ће инсистирати

- да у фокусу промена буде брига за човека и радника, а не искључиво профит и груба експлоатација рада и радника;
- да се бенефити технолошког развоја равномерно деле, односно да терет промена сносе и послодавци;
- да се држава и послодавци активно укључе финансирањем обука за нове вештине и послове;
- да се гарантује алтернатива или помоћ за све који у тим процесима изгубе посао;
- да се, у условима технолошког развоја, законски гарантује приватност свих грађана и запослених. Неопходна је измена радно-социјалног законодавства, како би запослени и грађани, нарочито све већи број оних људи који послују у сајбер свету били адекватно заштићени.

3. ДЕЛОВАЊЕ ПРЕМА НОСИОЦИМА ЗАКОНОДАВНЕ ВЛАСТИ И КРЕАТОРИМА ЕКОНОМСКЕ И СОЦИЈАЛНЕ ПОЛИТИКЕ

Редовно ће се и са пажњом пратити активности Владе Републике Србије, Народне скупштине Републике Србије, као и свих релевантних институција и захтевати транспарентност у њиховом раду. У циљу заштите права и интереса радника, чланова Савеза самосталних синдиката Србије, Савез се залаже за владавину закона и права. У том смислу инсистирамо:

- да будемо укључени у све фазе израде закона, те да закони од интереса за свет рада не могу бити предмет расправе у Влади Републике Србије и у Скупштини Србије без претходног разматрања на Социјално-економском савету;
- да се законом предвиди оштро санкционисање послодаваца који воде неодговорну пословну политику, не исплаћују зараде, отежавају услове рада, врше притисак и опструирају рад синдикалних представника и организација;
- да се установе судови рада, како би се радни спорови решавали ефикасније и трајали краће.

У остваривању наведених циљева:

- активно ћемо учествовати у раду Социјално-економском савету ;
- активно ћемо учествовати у раду радних група за израду закона и инсистирати да се наши аргументи уважавају и активно ћемо сарађивати са надлежним министарствима;;
- јачати сарадњу са инспекцијама, нарочито инспекцијом рада, како би се спречила нелегалност, непоштовање права која проистичу из рада и по основу рада, а послодавце који на тај начин поступају најоштрије санкционисати;
- активно радити на препознавању и спречавању свих облика угрожавања права запослених, укључујући нарушавање приватности, дискриминацију, злостављања на раду и притисак на запослене или њихове синдикалне представнике;
- иницирати доношење закона од интереса за раднике;;
- захтевати да се у поступку хармонизације домаћих закона са законима Европске уније, поштују европске вредности, а уважавају особености и специфичности нашег друштва;

- захтевати ратификацију и пуну примену Конвенције о елиминацији насиља и узнемиравања на раду бр. 190 са Препоруком, усвојеном на редовном заседању те организације у јуну 2019. године. Осим у законодавству, Конвенција ће се примењивати и у колективним уговорима, јер је насиље и узнемиравање на раду неприхватљиво понашање, што је био став Савеза и у ранијем периоду. Тражићемо да се одредбе Конвенције примењују на све који раде, без обзира на начин на који је регулисан или није регулисан њихов однос са послодавцем.

4. СОЦИЈАЛНИ ДИЈАЛОГ

Упркос тешкоћама, Савез самосталних синдиката Србије неће одустати од социјалног дијалога, дијалога равноправних партнера, који подразумева аргументовану расправу, усклађивање интереса и води просперитету и изласку друштва из зоне високог ризика. Социјални дијалог, међусобно уважавање и усаглашавање мишљења и ставова социјалних партнера представљају предуслов за напредак и успешно деловање свих актера у друштву, заштите положаја радника и грађана.

- Савез самосталних синдиката Србије ће се ангажовати на унапређењу рада Социјално-економског савета Републике Србије, као места преговарања и усаглашавања ставова о свим питањима која се односе на материјални и социјални положај радника. Залажемо се за институционалне договоре, односно аранжмане којима су социјални партнери укључени у обликовање јавних политика и у одлучивање.
- Одлучно ћемо се супротстављати и пракси доношења закона који се непосредно односе на свет рада по хитној процедури и без јавне расправе, инсистираћемо да се расправа и усаглашавање спроводе прихватљивом динамиком и у разумном року, уз поштовање аргументованих ставова.
- Залагаћемо се за развој трипартитног, секторског и бипартитног социјалног дијалога. Јачајући институционалне капацитете и умрежавање социјалног дијалога интензивираће се рад Покрајинског и локалних социјално-економских савета.
- Обука синдикалних активиста, као равноправних и компетентних партнера и јачање преговарачких капацитета синдиката, на свим нивоима, успостављање добре комуникације и информисање између послодаваца и синдиката, усмерених на решавање конфликта, те покретање иницијатива и предлога биће наш приоритет.

5. РАЗВОЈ КОЛЕКТИВНОГ ПРЕГОВАРАЊА И УГОВАРАЊА

Криза колективног преговарања огледа се пре свега у изостанку гранских колективних уговора у реалном сектору. Слабљење и онемогућавање гранског колективног преговарања, односно изостанак закључења уговора који је већ договорен, уводи нас у нову фазу преиспитивања и анализирања. У прилог томе говоре недоумице и нејасноће ЗОР-а у коме се недовољно промовише колективно преговарање и, у крајњој инстанци, демотивише послодавац за закључивање колективног уговора.

Свођење уговора на тарифни уговор, где се само технички калкулише колика је зарада или висина надокнаде, често изостанак финансијског дела, а без свеобухватног уређења односа послодаваца и запослених, услова рада, начина решавања спорова, те обавезног информисања и консултовања, представља даље угрожавање колективних права.

Анулирање одредаба закључених колективних уговора препорукама Државне ревизорске институције (ДРИ) и враћање појединих одредаба уговора на одредбе Закона о раду, Закона о

здравственом осигурању и на слична правна акта, уз позивање на Закон о буџету и Закон о буџетском систему, а које је супротно одредби Закона о раду којим је прописано да се општим актом и уговором о раду могу утврдити већа права и повољнији услови рада од права и услова прописаних законом, као и друга права која нису утврђена законом, задире се у срж колективног преговарања и његов смисао. Имајући у виду одредбе члана 3 став 4 Закона о државној ревизорској институцији (Сл. гласник РС, бр. 101/2005, 54/2007, 36/2010 и 44/2018 – др. закон), кој прописују да „Акта којима Институција врши своју надлежност ревизије не могу бити предмет оспоравања пред судовима и другим државним органима“, супотписници колективних уговора се доводе у позицију принудног кршења закључених колективних уговора.

Имајући у виду да је колективно преговарање, као универзални процес уређења односа рада и капитала, предмет међународних и европских радних стандарда, СССС ће у наредном периоду инсистирати на:

- изменама и допунама закона који уређују права, обавезе и одговорности из радног односа на начин који ће омогућити да се садржина радно-правног односа у што већој мери уређује колективним уговорима који ће стварно фаворизовати споразумно наспрам једностраног уређења односа тако да закон не сме отворено, нити прикривено, дестимулисати социјални дијалог и колективно преговарање;
- поштовању ратификованих конвенција Међународне организације рада које се односе на слободу колективног преговарања и уговарања, на ратификацији Конвенције бр. 154 која се непосредно односи на колективно преговарање, чиме би се употпуниле основе за даље регулисање материје колективног преговарања;
- уређењу процедуре и основних начела преговарања, на принципу доступности релевантних података учесницима преговарања, а инспекцијским органима поверити посебна овлашћења у вези са надзором и контролом тог поступка, као и предвидети одговарајуће санкције за учеснике преговора који учине повреду закона;
- доследној примени закључених уговора на свим нивоима;
- већем учешћу Социјално-економског савета и Агенције за мирно решавање радних спорова у процесу преговарања и закључивања гранских колективних уговора;
- пружању помоћи за закључивање гранских колективних уговора, а по захтеву самосталних синдиката грана и делатности;
- превенцији и учешћу у решавању колективних радних спорова – посредовањем и учешћем у раду арбитражних тела за превенцију и решавање конфликта, осигурању заштите синдикалних представника код послодаваца у оквиру колективног уговора у складу са међународним конвенцијама;
- на стварању јединственог и кохерентног система у циљу што веће покривености колективним уговорима, чији ће садржај регулисати значајан сегмент радно-правних односа.

6. РАДНО-ПРАВНА ЗАШТИТА И ЗАКОНОДАВНА ПОЛИТИКА

Радно-правна заштита и законодавна политика у сфери рада представљају једно од најважнијих подручја синдикалног рада, како применом социјалног дијалога, притисака на извршну и законодавну власт, тако и у свакодневном раду пружањем помоћи у остваривању и заштити права радника и чланова синдиката, укључујући и заступање у радним споровима.

Сведоци смо кршења права радника и синдикалних представника, сталних притисака и онемогућавања њиховог рада. Закон о раду, односно измене и допуне, ЗОР-а донете су 2014. године са интенцијом да се: унапреди институт радно-правне заштите, побољша и повећа

запошљавање, посебно запошљавање лица из рањивих група, односно теже запошљивих категорија, те да се укрупне синдикати. Чињеница је да је мало од тога остварено – број запошљавања на несигурним пословима се повећао, млади све више одлазе у иностранство, а институт радно-правне заштите потпуно је девастиран. Док је раније било на хиљаде обраћања синдикату, као и суду због повреда радних права, сада се број жалби свео на неколико десетина. Разлог смањеног броја спорова није поштовање права запослених, већ дужина трајања радних спорова који трају годинама, често и деценијама, те судски трошкови који су огромни, тако да радници у старту одустају од жалби.

Једно од темељних начела нашег деловања јесте залагање за владавину права за све грађане, доследну примену закона и окончање судских спорова у разумном року.

Оштро ћемо се противити креирању закона ван институција система, у удружењима послодаваца или било којим другим асоцијацијама и групама, домаћим и страним, које не учествују, као партнер, у социјалном дијалогу на нивоу Републике. Закони се морају креирати у трипартитним радним групама, уз уважавање аргумената и уз компромисе свих учесника.

Савез самосталних синдиката Србије ће наставити да се залаже за увођење судова рада (иницијатива коју су покренули репрезентативни синдикати и која је добила подршку бројних актера али није заживела), како би повреда права запослених била отклоњена врло брзо, а решавање радних спорова било што ефикасније.

Залагаћемо се за истинску хармонизацију права Републике Србије са правом Европске уније и инсистирати на томе да европске директиве прописују само минимум, а да се специфичности нашег друштва морају поштовати. Посебно ћемо се ангажовати и инсистирати на транспарентном утврђивању преговарачких позиција за поглавља ССП-а и веће учешће синдиката у изради акционих планова, посебно за Поглавље 19 које се односи на запошљавање и социјалну политику.

Посебно ћемо захтевати санкционисање несавесних послодаваца који ангажују раднике на црно, не исплаћују зараде и доприносе за осигурање, спречавају рад синдикалних повереника и синдикалних организација, несавесно послују и не поштују стандарде безбедности и здравља, чиме угрожавају раднике, а у неким случајевима угрожавају животну средину.

У наредном периоду, наша пажња биће усмерена на заштиту приватности на раду, заштиту личних података, те посебно на заштиту узбуњивача који указују на кршење права, несавесно пословање и корупцију.

У складу са политиком ЕКС-а, европским директивама, инсистираћемо на одрживом предузећу, односно на друштвеној одговорности компанија, уз информисање и консултовање запослених и учешће у управљању, што подразумева учешће у расподели добити и истинско функционисање социјалног дијалога. С тим у вези тражићемо измену законодавства и имплементирање Директиве о информисању и консултовању, која обавезује послодавце да у условима значајних организационих промена и пословања благовремено информишу и консултују раднике.

У случајевима стечаја предузећа, или технолошких вишкова, инсистираћемо на очувању радних места, на остварењу пуног права запослених у вези са решењем њиховог статуса и исплату заосталих зарада.

Појава нових атипичних облика рада, рада ван радног односа и девастирања класичног уговора о раду, захтева и нов приступ, како законодавном оквиру, тако и радно-правној заштити запослених у тим облицима рада. Неопходно је, у врховном закону, то јест у уставу, Закону о раду,

редефинисати термине радник и послодавац, те унети измене које би на адекватан начин покривале права свих радника у флексибилним облицима рада, укључујући и њихово право да се организују. Неопходно је и учешће синдиката у припреми јавних политика у области социјалне заштите, као и проширење стратегије за борбу против неформалног рада на дигиталним платформама.

Имајући у виду актуелну ситуацију у области агенцијског запошљавања, као и доношење закона у тој области, приступиће се ефикаснијој заштити интереса запослених у том облику рада, у циљу успостављања веће сигурности и изједначавања права са правима радника на неодређено време. Савез самосталних синдиката Србије ће посебно захтевати транспарентност у раду агенција и редовну контролу њиховог рада.

Залагаћемо се за јачање и умрежавање правних служби у синдикату, за организовање семинара и тематских скупова правника, као и непрекидно усавршавање тих служби.

7. БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ

Савез самосталних синдиката Србије се залаже за унапређење безбедности и здравља на раду, унапређењем законодавног оквира, учешћем у одлучивању у тој области, образовањем, превентивним активностима и промоцијом добрих пракси. У центру пажње и даље ће бити високоризичне делатности: грађевинарство, саобраћај, индустрија, сектор здравствених услуга.

Веома забрињава:

- огроман број повреда на раду и повреда са смртним исходом, који је последњих година достигао неславни рекорд;
- недовољна сигурност и безбедност на раду на градилиштима;
- безбедност и здравље на раду у индустрији;
- све веће угрожавање здравља радника, радне и животне средине, што има несагледиве последице и по укупно здравље становништва; велики број ангажованих радника у сивој зони, који најчешће јесу и жртве повреда на раду.

Активност СССС-а биће усмерена ка укључивању радника и представника синдиката у побољшавању стања у области безбедности и здравља на раду. Формирање и активност одбора за БЗР-ом у предузећима (једино тело које има већи број представника запослених у односу на послодавце) у фокусу је нашег деловања на терену. Посебно је важно да се пружи подршка примени мера безбедности и заштите здравља код малих и средњих предузећа, где су развојни и кадровски потенцијали ограничени.

Превентивне мере, усмерене на спречавање повреда, професионалних болести и еколошких инцидената, морају бити у првом плану спровођења мера безбедности и здравља на раду. Улагање у безбедност и здравље на раду не представља трошак послодавца, већ то јесте улагање којим се подиже профитабилност производње мотивацијом радника, позитивном друштвеном сликом о одговорном понашању и заштити окружења, смањивању трошкова регенерације еко-целине.

Доношењем Закона о безбедности и здрављу на раду, других закона, као и Стратегије о безбедности и здрављу на раду у Републици Србији од 2018. до 2022. Године, делимично је унапређен институционални оквир, али је неопходно донети и Закон о осигурању од повреда на раду и професионалних болести. Савез самосталних синдиката Србије ће и даље инсистирати на већем учешћу синдиката у спровођењу мера и учешћу у инспекцијском надзору, укључујући и

увођење синдикалног координатора. У циљу очувања здравља на раду, препознавања и смањивања ризика од професионалних болести залажемо се за реафирмацију стручно оспособљене медицине рада.

Одговорност за спровођење заштите на раду лежи на послодавцима, али и на радницима и њиховим представницима, који морају бити активни у формулисању политике безбедности и заштите здравља на раду у својим радним срединама, али и учесници у образовању уз подршку стручњака. Само интерактивно деловање свих актера – послодаваца, државе, запослених, привредних и стручних комора, института, образовних установа, синдиката, инспекцијских служби, медицине рада, организација надлежних за инвалидско, пензијско осигурање, органа локалне управе и шире заједнице, постижу се утврђени циљеви.

Савез самосталних синдиката Србије се залаже за поштовање и имплементацију свих конвенција МОП-а које се односе на здравље и безбедност а које је Србија ратификовала, на поштовање европских директива о мерама за унапређење здравља и безбедности на раду и превенцији, Јединственог европског акта и Оквирног споразума, који упућују на побољшање радне и животне средине. Залажемо се за поштовање Ревидиране европске социјалне повеље, као и свих закона на националном нивоу, који предвиђају право на безбедне и здраве радне услове, као основно људско право, чиме се доприноси свеукупном квалитету живота и развоју друштва.

8. КЛИМАТСКЕ ПРОМЕНЕ

Свесни да „нема послова на мртвој планети“ – придружићемо се акцији на глобалном нивоу за заштиту животне средине и за смањење ефеката стаклене баште и негативних климатских промена.

Климатске промене представљају једну од највећих претњи човечанству и природи. У Оквирној конвенцији Уједињених нација о промени климе, као најрањивије групе идентификовани су запослени у сектору пољопривреде, јавног здравља, шумарства и водoprивреде, сектору енергетике, комуналном сектору и грађевинарству.

Залажемо се и залагаћемо се за спровођење политика и пројеката усмерених на одговорно понашање, како запослених тако и послодаваца у погледу очувања животне средине и амбијенталних целина.

Залажемо се за ширење знања о заштити животне средине, значају правилног управљања свим врстама природних ресурса и отпада, значају обновљивих извора енергије, енергетској ефикасности, климатских промена и праву на здраву животну и радну средину, као једном од основних људских права.

Подржаћемо напоре да се традиционални, еколошки некомпатибилни начини грејања који доприносе неконтролисаој експлоатацији необновљивих сировинских ресурса на Земљи, замене „зеленом енергијом“ ветра, сунца, воде термалних извора, био-масае.

Подржаћемо препознавање „зелене економије“ и давање приоритета зеленој економији.

Захтевамо:

- да и синдикат буде укључен у израду студије о социо-економским последицама утицаја климатских промена у Србији и спровођењу мера за умањење последица по друштво и економски развој;

- да будемо укључени у припрему националних извештаја о процени угрожености, како бисмо и даље редовно извештавали и упозоравали своје чланове, како са ризицима тако и са мерама заштите.

9. ЗАЛАЖЕМО СЕ ЗА ДИЈАЛОГ – НЕ ОДУСТАЈЕМО ОД ПРОТЕСТА И ШТРАЈКОВА

У решавању конфликта предност дајемо социјалном дијалогу и мирном решавању радних спорава. Уколико договор изостане у заштити права и интереса чланова користићемо средства синдикалне борбе.

Одбијајући дефанзивну позицију у случају изостанка договора, Савез самосталних синдиката Србије ће искористити легална и легитимна средства и методе синдикалног деловања, укључујући и организовање штрајкова и протеста.

У том смислу, наставићемо да развијамо и дограђујемо одговорно процењивање, планирање и вођење протеста и штрајкова, чији интегрални део чине мотивисаност, масовност, солидарност и заједништво, као основна снага синдиката.

Сваке године ће се одређивати начин и место обележавања Првог маја – међународног празника рада.

Наставиће се традиција обележавања 27. априла – Дана СССС, пригодном манифестацијом и доделом установљених признања.

10. СТВАРАМО ЕФИКАСНУ И МОДЕРНУ ОРГАНИЗАЦИЈУ

Јачање, редефинисање ставова и прилагођавање новим условима у циљу стварања модерне и ефикасне организације представља приоритет Савеза самосталних синдиката Србије. Залажемо се и градимо отворену, модерну и ефикасну организацију, уз успостављање сталног информативног канала на релацији база–синдикално руководство. Отвореност за нове идеје и стално прилагођавање захтевима чланства и интересима радника чини наше дугорочно опредељење.

Поштујемо искуства и добру праксу европских и светских синдиката, али градимо сопствену визију и развијамо аутентични модел. Настављамо са реформом, уз подршку чланства и мотивацију и привлачење радника и грађана за најзначајније активности.

Полазећи од својих изворних функција и принципа организовања, Савез ће инсистирати на поштовању Статута са циљем успостављања функционалне и финансијски одрживе организованости, за коју је неопходна и јединствена база података.

Јачање јединства и солидарности, уз поштовање специфичности гранског и територијалног организовања и већа кохезија међу свим чиниоцима, неопходни су за ефикасније деловање и успостављање консензуса о најзначајнијим правцима развоја. У стварању широког фронта за освајање јавног простора, покретање широких кампања и, пре свега, за подизање свести чланства и радништва о значају решавања појединих питања у оквиру економског и социјалног развоја јесте перспектива за достизање друштвене моћи синдиката и утицај на токове укупног развоја.

Актуелни услови и сталне промене захтевају брз одговор на питања. Полазећи од своје мисије и визије развоја и цивилизацијске улоге у заштити права и интереса света рада у најширем смислу, у наредном периоду Савез ће посветити пажњу јачању мобилности и организованости, спремности за дијалог и консултације са одлучиоцима на различитим нивоима власти, припремама сопствених предлога, који су у складу са успостављеним циљевима, те сталном

оцењивању и праћењу постигнутих резултата. У том смислу, обезбеђивање проходности захтева и идеја из базе који би били усмерени ка вишим синдикалним органима, институцијама и доносиоцима одлука јесте неопходно.

Полазећи од широко схваћеног делокруга рада синдиката и синдикалног корпуса, а супротстављајући се дефетизму у наредном периоду, акценат ће бити на омасовљавању и „подмлађивању“ синдиката. Привлачење нових чланова, пре свега младих, жена, запослених у нестандартним и атипичним формама рада биће у фокусу ревитализације Савеза самосталних синдиката Србије. Изградња снажне, поуздане организације, која се препознаје као заштитник интереса света рада биће синдикална визиткарта.

У наредном периоду, ангажоваћемо се на стварању услова за слободне демократске синдикалне изборе, јачање тимског рада, стално образовање и оспособљавање синдикалних активиста и руководства, као и на јачање и професионални приступ синдикалних стручних служби.

Савез и самостални синдикати могу успешно деловати и остваривати своју функцију уз обезбеђивање стабилног финансирања на основу синдикалне чланарине, али и прихода од имовине, те финансирања дела активности из пројеката који се реализују уз подршку европских и међународних синдикалних централа, фондова претприступне помоћи, те фондација и удружења са којима је СССС и до сада успешно сарађивао.

11. СИНДИКАЛНО ОБРАЗОВАЊЕ, КАДРОВСКО ЈАЧАЊЕ, ИНФОРМИСАЊЕ, КОМУНИКАЦИЈЕ И МАРКЕТИНГ

Едукација и стално оспособљавање чланства и руководства представља приоритетан задатак и у наредном периоду. Настављамо са афирмацијом рада и активности, тема које покрећемо и решења која нудимо.

Образовање и оспособљавање

Континуирани рад на образовању чланства и активиста неопходни су за јачање капацитета Савеза самосталних синдиката Србије. У том циљу биће:

- изграђен целовит план и програм образовања синдикалних активиста и кадрова и одржива и функционална мрежа едукатора на нивоу Савеза, одржавањем семинара, специјализованих обука, али и почетком рада синдикалне школе за обуку кадрова;
- организована редовна сарадња са универзитетима и истраживачким центрима у Србији, Европским синдикалним институтом, међународним и европским синдикалним организацијама и синдикатима региона и биће обезбеђено њихово учешће на семинарима, округлим столовима, тематским саветовањима и трибинама;
- припремљени приручници за синдикалне активисте из области деловања синдиката, зборници радова и резимеа са округлих столова и тематских саветовања, и биће пружана стручна и логистичка подршка у области колективног преговарања, радно-правне заштите, здравља и безбедности на раду, заговарања јавног дијалога и комуникације са јавношћу.

Информисање, комуникација и маркетинг

Неопходно је усмерити информисање на најширу јавност из света рада, која не окупља само синдикално чланство, већ и све оне који се у најширем смислу могу подвести под појам

радник. Циљ комуникацијских активности Савеза јесте учвршћивање положаја СССС-а као познате и препознатљиве интересне организације, утицајне и одлучујуће снаге у друштву у области рада, чиме се ствара и амбијент за доношење одлука у интересу радника, а у чланству развија осећај идентитета и припадности таквој организацији.

Управо зато ће бити настављени напори ка јачању присуства Савеза и гранских синдиката у медијима и привлачењу пажње јавних гласила, како би се што више људи заинтересовало за синдикалну проблематику и како би се привукло што више нових чланова. Сарадња с медијима, како на републичком, тако и на локалном нивоу, требало би да резултира већом заступљеношћу наше организације и представљањем ставова СССС-а и синдиката целокупној јавности.

Допринос сталном побољшању имиџа наше организације у друштву даће и редовна саопштења за јавност, изјаве синдикалних лидера, интервјуи и конференције за новинаре, организовање округлих столова и научних скупова, али и што чешће укључивање синдиката у разне друштвене процесе и акције и учешће у иницијативама и јавним расправама.

Сајт Савеза, употпуњен свакодневним вестима и информацијама из рада синдиката, знатно је допринео бољем информисању чланства и представљању у јавности. Неопходно је, међутим, што више користити друштвене мреже (нпр. Фејсбук, Твитер), које пружају неограничене могућности повезивања и пренос информација.

Посебан значај има информисање у самом Савезу, уз правовремене информације, чиме се наставља са директном комуникацијом са синдикатима и већима ССС-а у локалним срединама. Од велике је важности да синдикат стално спроводи интерне анкете својих чланова. Објективно мишљење и оцена активности веома су значајни за успешну и ефикасну организацију. Уз то, интерне комуникацијске активности се предузимају са циљем да синдикални повереници и запослени у СССС-у и синдикатима правовремено, у квалитетном и разумљивом облику, добију информације потребне за њихово деловање.

Анализе и краће информације о решењима у радном законодавству појединих земаља, алтернативним моделима и посебно синдикални одговор на изазове са којим се савремени свет суочава, достављаће се члановима Савеза самосталних синдиката Србије.

12. МЕЋУСИНДИКАЛНА САРАДЊА, САРАДЊА СА ДРУГИМ СИНДИКАЛНИМ ЦЕНТРАЛАМА

Посебна пажња биће посвећена међусиндикалној сарадњи, размени информација са циљем да се обезбеди виши степен солидарности и подршка акцијама које воде синдикати.

У жељи да се заштите права запослених, Савез самосталних синдиката Србије ће на заједничку акцију позивати и друге синдикалне централе у Србији, са којима може да постигне сагласност о заједничким интересима и са којима је и до сада сарађивао у тражењу одговора на значајна питања. Сусрети и контакти са другим синдикалним централама, уз уважавање међусобних разлика, доприносе превазилажењу конфронтација и бољем разумевању, што ће допринети јачању синдикалне преговарачке и друштвене моћи и јединства у акцијама.

Сарадња са репрезентативним централама у Србији наставиће се и убудуће, како у оквиру СЕС-а, тако и у наступу према Влади Србије, послодавцима и заједничким деловањем у међународним синдикалним асоцијацијама.

13. МЕЂУНАРОДНА СИНДИКАЛНА САРАДЊА

Глобализација, процес европских интеграција, притисци неолибералне политике променили су окружење у коме синдикати делују. Опадање синдикалног чланства, дефанзивна политика, апатија и урушавање система колективног преговарања, рестриктивно радно законодавство и ширење нових атипичних облика рада, захтева усмеравање међународне активности у правцу потпунијег укључења у европски и светски синдикални покрет. У интересу својих чланова и радника, а у циљу повећања ефикасности и преговарачке моћи, Савез је развијао међународну сарадњу, активно суделујући у стварању јединственог међународног и европског синдикалног фронта.

Сарадња синдиката и тражење заједничких решења у одбрани права радника на глобалном плану и даље ће бити у фокусу учешћа СССС у раду Међународне конфедерације синдиката и Паневропског регионалног савета, као и активностима на реализацији заједничких пројеката.

Савез самосталних синдиката Србије, као члан Европске конфедерације синдиката, активно ће учествовати у раду органа те европске организације и својим учешћем редовно информисати о европским политикама и процесу придружења Србије ЕУ, инсистирајући на томе да се у фокус придружења стави достојанствен рад. Активностима у Заједничком консултативном одбору, а уз подршку ЕКС-а настојаћемо да повећамо могућност утицаја синдиката на процес интеграције земље у ЕУ, поштовање и практиковање социјалног дијалога као европске вредности у свим питањима која су од интереса за раднике, грађане и синдикате.

Неодступајући од својих програмских циљева Савез ће у тежиште својих активности ставити и развијање сарадње са оним синдикатима који истински представљају радничке интересе, поштују нашу особеност и подржавају реформе усмерене на побољшање организационе и акционе способности, у циљу повећања ефикасности у интересу наших чланова.

Сарадњу са Међународном организацијом рада реализујемо праћењем имплементације ратификованих конвенција, учешћем на годишњим конференцијама МОП-а и доприносом у реализацији Програма достојанственог рада за Србију, који су потписали социјални партнери. У том смислу, наставићемо да сарађујемо са Канцеларијом МОП-а за Југоисточну Европу, Европском фондацијом за обуку (ЕТФ), као и да користимо техничку помоћ и инструктажу експерата међународне организације.

Радне миграције –залажемо се за заштиту положаја радника на раду у иностранству, као и положаја страних радника који су ангажовани у компанијама у Србији, без дискриминације – захтевамо равноправан положај за све.

Посебна пажња ће се посветити сарадњи синдиката Западног Балкана, а пре свега даљем развоју, успостављањем боље и редовне комуникације, Регионалног синдикалног савета Солидарност која обједињује синдикате са територије бивше Југославије, а чији је суоснивач Савез самосталних синдиката Србије..

У оквиру реализације пројеката, Савез ће настојати да повећава своју улогу и одговорност достизањем пуноправног партнерског односа и статуса носиоца пројеката. У том смислу, савез ће користити и нове могућности учешћа у реализацији пројеката коришћењем европских фондова, те учешћем у програмским активностима и надзору спровођења већих пројеката у области запошљавања и социјалног дијалога.

У току спровођења пројеката, Савез самосталних синдиката Србије ће ускладити садржај пројеката у оквиру понуђених програма и захтева донатора са потребама чланства, организације и приоритетима синдикалног рада. Наставиће се са реализацијом пројеката усмерених на јачање капацитета синдиката, на стварање динамичног тржита рада и социјалну инклузију (који се остварују у сарадњи са ЕКС-ом, ПЕРК-ом, Солидар-Свисом, Фондацијом „Фридрих Еберт“, „Улоф Палме“ и другим, или уз подршку европских претприступних фондова). Циљ Савеза је постепено повећавање капацитета за коришћење ЕУ фондова, усмерених на реализацију активности из делокруга синдикалног рада, јачање организације, али и капацитета стручних служби и оспособљености за успешну имплементацију пројеката и испуњавање веома захтевних административних, стручних и финансијских процедура.

14. ОДНОС ПРЕМА ПОЛИТИЧКИМ СТРАНКАМА И НЕВЛАДИНИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА

Полазећи од интереса радника и чланова синдиката, као и програмских циљева, а поштујући аутономност и независност организације, Савез ће развијати дијалог са политичким партијама које се у својим програмима али и у пракси залажу за исте вредности, права и стандарде рада а за које се залаже и синдикат.

Сарадња ће бити усмерена и на промовисање наше, синдикалне политике, циљева и идеологије чији основ јесте достојанствен живот и рад запослених и свих грађана Србије, поштовање права и закона, држава социјалне правде и бриге о свим грађанима. Ради остварења тих циљева Савез самосталних синдиката Србије залагаће се за закључивање социјалног споразума. Јачањем Савеза и улоге коју има у друштву јачаће и наш утицај на реализацију конкретних захтева и интереса чланова.

Сарадња са цивилним друштвом, невладиним организацијама које имају слична програмска опредељења, биће настављена у наредном периоду, нарочито реализацијом пројеката у које смо укључени, али и заједничке активности у циљу синергије и алијансе за успостављање бољег и социјално одговорног друштва.